

MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ KONFERENCIA SUSTAINABILITY - ENVIRONMENT - SAFETY 2018 V KONTEXTE ZODPOVEDNÉHO PODNIKANIA

Miroslav RUSKO – Vojtech KOLLÁR

Sustainability - Environment - Safety '2018

Trvalú udržateľnosť ako cieľ politiky v oblasti životného prostredia prijal rastúci počet vlád a organizácií. Nedostatok dobrých údajov, najmä porovnávacích údajov, predstavuje vážny politický problém v oblasti životného prostredia. Tento nedostatok obmedzuje schopnosť rozhodovania na základe údajov na globálnej, národnej, regionálnej a komunitnej úrovni. A to sťažuje implementáciu konceptu trvalo udržateľného rozvoja, ktorý poznačil svetové spoločenstvo na Summitu Zeme v roku 1992. Pojem „vykazovanie udržateľnosti“ je synonymom pre podávanie správ o zodpovednom podnikaní a vykazovanie zodpovednosti. Okrem identifikácie trendov a zlepšovania výkonnosti spoločnosti by sa správy mali zaoberať aj tým, ako organizácia prispieva, alebo má za cieľ prispieť v budúcnosti k zlepšeniu alebo zhoršeniu hospodárskych, environmentálnych a sociálnych podmienok, vývoja a trendov na miestnej, regionálnej alebo globálnej úrovni. Môže to vyžadovať rozlišovanie medzi témami alebo faktormi, ktoré ovplyvňujú globálne vplyvy (ako napríklad klimatické zmeny) a tými, ktoré majú viac regionálnych alebo miestnych vplyvov (napr. rozvoj komunit).

Medzi hlavné výzvy v oblasti životného prostredia patria v súčasnosti klimatická zmena, pokles biodiverzity, ohrozenie nášho zdravia znečistením, spôsob, akým využívame prírodné zdroje, a produkovanie nadmerného množstva odpadu. EÚ rieši tieto náročné úlohy tak, že stanovuje normy v oblasti životného prostredia a podporuje nové spôsoby práce a čistejšie technológie. Nové technológie vypracované v Európe, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu, by mohli tiež prispieť k vyššej konkurencieschopnosti nášho hospodárstva, a teda k vytvoreniu pracovných miest a financovaniu sociálneho pokroku. Ekonomika, hospodárstvo, bezpečnosť a životné prostredie človeka, spoločnosti je v priamom vzťahu. Všetko čo má civilizovaná spoločnosť pochádza z prírody, všetko čo nepotrebuje vracia sa vo forme odpadov do prírody. Hospodáriť s prvkami prírody, prírodnými zdrojmi pri výrobe, výmene, spotrebe nenaučili sme sa doposiaľ. Hospodársky rast spotrebúva prírodné zdroje a produkuje odpad.

Ako vyriešiť spor medzi individuálnym rozvojom výroby a spoločenským odstraňovaním odpadov, sa v rôznych krajinách rieši rôzne. Trhová ekonomika pozná nástroje regulácie konania súkromných výrobcov, korporácií štátom. Trhová ekonomika nedokáže plne vyriešiť problém zásobovania obyvateľstva verejnými statkami a plne zabezpečiť odstraňovanie odpadov. To sú dva problémy kde musí vystupovať pri tvorbe a ochrane životného prostredia spoločnosti štát, štátne orgány.

Cieľom EÚ je znížiť dosah používania zdrojov na životné prostredie a produkovať menej odpadu pri zachovaní hospodárskeho rastu. To znamená používať viac obnoviteľných zdrojov (pokiaľ ich používanie je trvalo udržateľné), viac recyklovať a lepšie hospodáriť so zvyškovými odpadmi. Niektoré z týchto priorit boli vybrané v siedmich „tematických stratégiách“, ktoré prijímajú preklenovaný prístup k ochrane pôdy, zachovaniu morského prostredia, trvalo udržateľnému používaniu pesticídov, znečisťovaniu ovzdušia, mestskému prostrediu, trvalo udržateľnému používaniu zdrojov a hospodáreniu s nimi a obmedzeniu množstva odpadov a recyklovaniu odpadov. Choroby súvisiace so životným prostredím si vyžadujú značné finančné prostriedky na zdravotnú starostlivosť, lieky, nemocenské dávky a spôsobujú nižšiu produktivitu, invaliditu a predčasný odchod do dôchodku. Tieto náklady často prevážia náklady na prevenciu. Je snaha o ochranu zdravia na

pracoviskách a obmedzenie znečistenia nášho ovzdušia, vody a potravinového reťazca z tak rôznorodých zdrojov ako olovo v benzíne a chemikálie v batériách. Napriek tomu výskyt chorôb spôsobených environmentálnymi faktormi je na vzostupe. Potrebujeme však zlepšiť aj naše vedomosti o zložitom vzájomnom pôsobení medzi znečisťujúcimi látkami a ľudským zdravím, keďže sme vystavení mnohým rôznym znečisťujúcim látkam, ktoré v kombinácii vytvárajú „kokteilový účinok“.

Každá spoločenská činnosť má svoju etickú stránku, čo znamená správať sa tak, aby konaním jedného subjektu nebolo spôsobované zlo inému subjektu. To platí plne aj v životnom prostredí spoločnosti. To platí o správaní sa jednej časti spoločnosti k spoločnosti ako celku, jej častiam, ale aj k samotnej prírode, flóre, faune. Neškodiť, nepoškodzovať prírodu spoločnosťou patrí medzi základný etický princíp environmentalistiky, praxe ktorú má spoločnosť k svojmu vlastnému životnému prostrediu. Iba tak sa ľudská spoločnosť bude môcť tešiť zo života v zdravom, neznečistenom, nepoškodenom životnom prostredí.

Potreba riešiť aktuálne problémy spojené so zabezpečením ochrany životného prostredia, ale aj zaistenia bezpečnosti v jednotlivých sektoroch hospodárstva, súkromných a štátnych organizáciách, krajinách a regiónoch, vytvorila podmienky pre vznik viacerých odborov (v oblasti informačnej bezpečnosti, ochrany osôb a majetku, záchranných služieb, občianskej bezpečnosti, potravinovej bezpečnosti a pod.) a profesiám (bezpečnostný pracovník, pracovník bezpečnostnej služby, technik bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zabezpečovací pracovník a pod.), ktorých úlohou je riešiť otázky zaistovania bezpečnosti (informačnej, administratívnej, personálnej, fyzickej, krízovej, havarijnej atď.). Často dochádza k integrácii jednotlivých prístupov za účelom komplexného riešenia predmetných problémov.

V praxi zohrávajú pre výrobcov, distribútorov, predajcov ale aj spotrebiteľov významnú úlohu okrem rôznych značiek aj identifikátory. Identifikácia slúži na rozpoznávanie entity v množine entít. Určité štandardy sa usilujú o jednoznačné priradenie identifikátora entite. Identifikácia je potrebná na zachovanie alebo zabezpečenie určitej transparentnosti a jednoznačnosti identifikovaných údajov. Pomáha zorientovať sa na trhu a v prípade kladných skúseností, resp. získania informácií z reklamy a pod., usmerňuje nákup daného produktu na úkor ostatných substituentov. Individuálny postoj k značke sa často okrem vizuálneho kontaktu spája aj s emocionálnym prvkom, často ako odraz životného postoja a osobnej skúsenosti. Z tohto pohľadu má tzv. symbolické myslenie, spájané s originálnym označovaním produktov a služieb, čoraz väčší význam. V spoločenskom živote pôsobia na nás značky, ktorých cieľom je neverbálne usmerniť naše aktivity, resp. upriamiť pozornosť patričným smerom. Spolieha sa na to, že slovesný spôsob komunikácie nepostačuje - z časových, personálnych a iných dôvodov.

Identifikácia produktov sa stala základným nástrojom nielen zlepšovania efektivity v rade priemyslových sektorov naprieč dodávateľskými reťazcami. Dôležitú úlohu zohráva v rámci identifikácie výrobkov aj oblasť bezpečnosti a ochrany životného prostredia. Identifikácia produktov je kľúčovým prvkom v procese automatizácie nielen v rámci výroby, resp. v konkrétnej maloobchodnej predajni, ale v celom maloobchodnom sektore predovšetkým pre objednávanie, prepravu tovaru, skladovanie, distribúciu a fakturáciu.

Cieľom medzinárodnej vedeckej konferencie "Sustainability - Environment - Safety 2018" je informovanie odbornej a vedeckej verejnosti, zástupcov samosprávy a štátnej správy, výmena skúseností a prezentácia nových výsledkov v problematike udržateľného rozvoja, environmentu a bezpečnosti.

Je predpoklad, že príspevky z konferencie budú podnetom na diskusiu a ďalšie aktivity vo výskume a praxi.

Miroslav RUSKO

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Trnava

Prof. Ing. Vojtech KOLLÁR, PhD.

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave, Furdekova 16 Bratislava,
Slovenská republika